

Հարցաթերթ

**Աշխարհագրություն ատարկայի 2019 թ. դպրոցական օլիմպիադայի
հանրապետական փուլի
(տևողությունը՝ 150 րոպե)**

9 – րդ դասարան

1. Ի՞նչ բարձրության վրա օդի ջերմաստիճանը կլինի $+3^{\circ}\text{C}$, եթե նույն պահին Արագածի գագաթին -6°C է (յուրաքանչյուր 1000 մ –ին օդի ջերմաստիճանի փոփոխությունն ընդունել 6°).....2 միավոր
2. Երկրի բնակչության թիվը 20 մլն է, գյուղական բնակչության թիվը՝ 4 մլն մարդ:
Մեկ տարվա ընթացքում ծնվածների թիվը կազմում է 300 000 մարդ.....2 միավոր
 1. Որոշել ուրբանիզացման մակարդակը:
 2. Որոշել ծնելիության գործակիցը:
3. Տրված գուգորդություններից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.....1,5 միավոր
 1. բարեխառն ցամաքային կլիմա - շյուղախոտ, փետրախոտ - պողոզլային հող
 2. սավանա - ակացիա, բաոբաբ - գորշ արջ, խլահավ
 3. միջերկրածովային կլիմա - խցանակաղնի, ձիթենի - դարչնագույն հող
 4. տափաստան - սիզախոտ, երեքնուկ - դաշտամուկ, ճնճղուկ
 5. բարեխառն ծովային կլիմա - կաղնի, հաճարենի - գորշ անտառային հող
 6. տայգա - եղևնի, խեժափիճի - այծքաղ, առյուծ,
4. Ծովային հոսանքների վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.....1,5 միավոր
 1. Ատլանտյան օվկիանոսի փոխհատուցման հոսանքներից են Կանարյանը և Բենգեյանը:
 2. Ծովային հոսանքների առաջացման գլխավոր պատճառը արևմտյան քամիներն են:
 3. Կուրո Սիո տաք հոսանքը շեղվում է իր նախնական ուղղությունից աջ, իսկ Գոլֆստրիմը՝ ձախ:
 4. Հնդկական օվկիանոսում Հարավ պասսատային հոսանքի ճյուղերից են Մոզամբիկի և Ասեդի հոսանքները:
 5. Լաբրադորյան և Ֆոլկլենդյան տաք հոսանքները ձևավորվում են Ատլանտյան օվկիանոսում:
 6. Մուսսոնային տաք հոսանքը ձևավորվում է Խաղաղ օվկիանոսում:
5. Իրանի վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.....1,5 միավոր
 1. Պարսկերենը պատկանում է հնդեվրոպական լեզվաընտանիքին:
 2. Իրանի բնակչության գերակշիռ մասը դավանում է իսլամի սուննի ուղղությանը:
 3. Իրանի սև մետաղածուլության խոշոր կենտրոնը Սպահանն է:
 4. Հարավկասպիական դաշտավայրը երկրի ամենախոնավ շրջանն է:
 5. Ըստ պետական կարգի նախագահական հանրապետություն է:
 6. Նավթավերամշակման խոշոր կենտրոնը Աբադանն է, որը գտնվում է Օմանի ծոցի ափին:
6. Գրե՛լ նշված պետությունների ճիշտ շարքն՝ ըստ բնակչության թվի աճման հաջորդականության.....2 միավոր
Իտալիա, Բելգիա, Հարավ Աֆրիկյան հանրապետություն,
Գերմանիա, Ավստրալիա, Ղազախստան, Մեքսիկա, Կանադա:
7. Աղյուսակում տրված են ՀՀ բնակչության բաշխման վերընթաց գոտիները և դրանց բարձրությունների միջակայքը:
Գրե՛լ աղյուսակի համապատասխան ցուցանիշները.....1,5 միավոր

ՀՀ բնակչության բաշխման վերընթաց գոտիները և բարձրությունների միջակայքը (մետր)	Գոտում բնակվող բնակչությունը (%)	Գոտու տարածքի զբաղեցրած մակերեսը (%)
Առաջին գոտի (400 - 1000)		
Երկրորդ գոտի (1000 - 1500)		
Երրորդ գոտի (1500 - 4090)		
Ընդամենը	100	100

8. Երկրագնդի ո՞ր կիսագունդն է ավելի շատ ջերմություն ստանում Արեգակից : Ինչու՞, բացատրե՛լ: Ո՞ր բևեռն է Արեգակից ավելի շատ լուսավորվում՝ հյուսիսայինը, թե՞ հարավայինը: Ինչու՞, բացատրե՛լ.....2 միավոր

9. Գրել այն երկրները, որոնց պատկանում են հետևյալ աշխարհագրական օբյեկտները.....2 միավոր

1. Մուրբ Հեղինե կղզի	5. Մոլուքյան կղզիներ
2. Ազոբյան կղզիներ	6. Լակադիվյան կղզիներ
3. Հայնան կղզի	7. Լիպարյան կղզիներ
4. Խուան Ֆերնանդեսի կղզիներ	8. Սպորադյան կղզիներ:

10. Կազմել «մշակաբույս – մշակության մասնագիտացված երկիր» համապատասխան զույգերը.....2 միավոր
 եգիպտացորեն, իսպող, բամբակ, թեյ, համեմունք, սուրճ, կակաո, արախիս

Հնդկաստան, ԱՄՆ, Բրազիլիա, Կոտ դ' Իվուար, Ինդոնեզիա, Շրի Լանկա, Իտալիա, Չինաստան:

11. Որո՞նք են Բալթիկ և Կարմիր ծովերի աղիության տարբերությունների պատճառները.....2 միավոր

Պատասխաններ
 2019թ. հանրապետական փուլի
 / գնահատման քայլը – 0,25 և 0,5 միավոր /

9 - րդ դասարան

1. Արագածի գագաթի բարձրությունը 4090 մ է: Գագաթի և պահանջվող բարձրության միջև ջերմաստիճանի տատանումը 9°C է ($+ 3^{\circ}\text{C} - (- 6^{\circ}\text{C}) = 9^{\circ}\text{C}$, իսկ 9°C –ին համապատասխանում է 1500 մետր (յուրաքանչյուր 1000 մ –ին 6°C): Հետևաբար՝ $4090\text{ մ} - 1500\text{ մ} = 2590\text{ մ}$:
 Պատասխան՝ 2590 մ:

2. 1. Ուրբանիզացման մակարդակը՝ 80 %: 2. Ծնելիության գործակիցը՝ 15 ‰:

3. 1. սխալ է, 2. սխալ է, 3. ճիշտ է, 4. ճիշտ է, 5. ճիշտ է, 6. սխալ է

4. 1. ճիշտ է, 2. սխալ է, 3. սխալ է, 4. ճիշտ է, 5. սխալ է, 6. սխալ է:

5. 1. ճիշտ է, 2. սխալ է, 3. ճիշտ է, 4. ճիշտ է, 5. սխալ է, 6. սխալ է:

6. Բելգիա, Ղազախստան, Ավստրալիա, Կանադա, Հարավ Աֆրիկյան Հանրապետություն, Իտալիա, Գերմանիա, Մեքսիկա:

7.

ՀՀ բնակչության բաշխման վերընթաց գոտիները և բարձրությունների միջակայքը (մետր)	Գոտում բնակվող բնակչությունը (%)	Գոտու տարածքի զբաղեցրած մակերեսը (%)
Առաջին գոտի (400 - 1000)	54	10
Երկրորդ գոտի (1000 - 1500)	18	20
Երրորդ գոտի (1500 - 4090)	28	70
Ընդամենը	100	100

8. Արեգակի շուրջ Երկրի պտույտը կատարվում է էլիպսաձև ուղեծրով: Հեռակետը դիտվում է հուլիսի 5 –ին, երբ Երկիրն Արեգակից հեռու է 152 մլն կմ, իսկ մերձակետը՝ հունվարի 3 –ին (147 մլն կմ): Մերձակետով Երկիրն անցնում է հարավային կիսագնդով, Արեգակին ավելի է մոտենում և հետևաբար, ստանում է ավելի շատ ջերմություն:

Էլիպսաձև ուղեծրի պատճառով մարտի 21 –ից մինչև սեպտեմբերի 23 –ը հյուսիսային բևեռը 2 օր ավելի շատ է լուսավորվում, քան հարավային բևեռը, որն Արեգակին է ուղղված սեպտեմբերի 23 –ից մինչև մարտի 21 –ը:

9. 1. Սուրբ Հեղինե կղզի - Մեծ Բրիտանիա
2. Ագոբյան կղզիներ - Պորտուգալիա
3. Հայնան - Չինաստան
4. Խուան Ֆերնանդեսի կղզիներ - Չիլի
5. Մոլուքյան կղզիներ - Ինդոնեզիա
6. Լակադիվյան կղզիներ - Հնդկաստան
7. Լիպարյան կղզիներ - Իտալիա
8. Սպորադյան կղզիներ - Հունաստան

10. Եգիպտացորեն – ԱՄՆ, խաղող – Իտալիա, բամբակ – Չինաստան, թեյ – Շրի Լանկա, համեմունք – Ինդոնեզիա, սուրճ – Բրազիլիա, կակաո – Կոտ Դ' Իվուար, արախիս – Հնդկաստան:

11. **Բալթիկ ծովը** գտնվում է բարեխառն գոտու արևմտյան մասում: Այստեղ տեղումները շատ են, գետերով ստանում է շատ քաղցրահամ ջուր, իսկ գոլորշացումը քիչ է: Այդ պատճառով այն ամենաքաղցրահամ ծովն է (միջին աղիությունը 8 - 12 ‰, իսկ Ֆիննական ծոցում՝ 3 - 5 ‰):

Կարմիր ծովը գտնվում է արևադարձային գոտում, շրջապատված է անապատներով: Մթնոլորտային տեղումները շատ քիչ են, գետերով քաղցրահամ ջուր համարյա չի ստանում և չափազանց մեծ է գոլորշացումը: Ջրափոխանակությունը օվկիանոսի հետ Բաբ – Էլ – Մանդեբի նեղուցով թույլ է: Հետևաբար, այն աշխարհի ամենաաղի ծովն է (մինչև 41-42 ‰):